

مقررات و آین نامه مای دوره های آموزش تکمیلی تخصصی(فلوشیپ)

بخش ول : کلیات

ماده ۱ : هدف

هدف از برقراری دوره های تکمیلی تخصصی (فلوشیپ) افزایش مهارت های عملی و دانش نظری پزشکان متخصص در راستای ارتقاء کیفیت خدمات تخصصی و آموزش پزشکی و نیز دستیابی به آخرین یافته های علمی پزشکی می باشد.

ماده ۲ : تعریف دوره

دوره تکمیلی تخصصی بالینی پزشکی طی آموزش در رشته هایی است که از يك سو نیاز به ارائه آموزش های تکمیلی تخصصی برای ارتقاء مهارت عملی تخصصی آن رشته وجود داشته و از سوی دیگر ارائه آن در قالب دوره های فوق تخصصی وجود نداشته باشد. مقاضیان واجد شرایط با داشتن مدرک دانشنامه تخصصی پزشکی و گذراندن مراحل ذیل به اخذ گواهی تکمیلی تخصصی نایل می شوند.

الف - پذیرش در آزمون ورودی تکمیلی تخصصی (فلوشیپ)

ب - موقفيت در طي دوره آموزشي (علمی و عملی) مصوب در يكي از دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مورد تأیید دبيرخانه شوراي آموزش پزشکی و تخصصی

ج - اعلام موقفيت در اتمام دوره آموزشی تکمیلی تخصصی توسط بخش آموزش دهنده

ماده ۳ : تعریف فلو

فلوی تکمیلی تخصصی به فردی اطلاق می شود که با داشتن مدرک دانشنامه تخصصی و یا گواهی قبولی آن و پذیرش در آزمون ورودی، در يك رشته به کسب مهارت های عملی و آموزش های نظری و فعالیتهاي پژوهشی بپردازد.

بخش دوم : شرایط پذیرش

الف - شرایط عمومی

ماده ۴ : شرایط پذیرش فلو در رشته های تکمیلی تخصصی بالینی:

۴/۱ - شرکت و قبولی در آزمون پذیرش فلو

تبصره - شروع به طرح و یا انجام خدمات قانونی شرط شرکت در آزمون پذیرش دستیار دوره های فوق تخصصی و فلوشیپی می باشد.

۴/۲ - داشتن مدرک دانشنامه تخصصی پیشناز و یا گواهی قبولی آن از دانشگاهها و مراکز مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۴/۳ - داشتن برگ پایان خدمت نظام وظیفه یا معافی برای آقایان

تبصره ۱ : کلمه معافی به مفهوم معافیت دائم میباشد و داوطلبان دارای معافیت موقت پزشکی و یا کفالت با مسؤولیت خود میتوانند در آزمون پذیرش شرکت نمایند . بدینه است در صورت فراخوانده شدن به انجام خدمت وظیفه، این وزارتخانه هیچگونه تعهدی برای ترجیح آنان به عهده نخواهد گرفت.

تبصره ۲ : داوطلبانی که در حال انجام خدمات قانونی شامل خدمت وظیفه عمومی یا پیام آوران بهداشت میباشند در صورت ارائه گواهی مبني بر اینکه مدت سربازی آنان حداکثر تا تاریخ ۳۱ شهریور ماه سال بعد به اتمام می رسد مجاز به شرکت در آزمون پذیرش خواهند بود.

تبصره ۳ : آن دسته از مقاضیانی که به عنوان ماده یک قانون نحوه تامین اعضاء هیأت علمی مشغول انجام خدمت وظیفه در دانشگاه های علوم پزشکی می باشند در صورتی که در مورد داوطلبان آزمون مهر ماه تا تاریخ ۱ بهمن ماه همان سال و در مورد داوطلبان آزمون اسفند ماه تا تاریخ ۳۱ شهریور ماه سال بعد حداقل معادل طول دوره خدمت وظیفه مصوب ستاد فرماندهی نیروهای مسلح (در حال حاضر ۱۸ تا ۲۱ ماه) را گذراند میتوانند به طور مشروط در آزمون شرکت نمایند و در صورت قبولی و نداشتن منع قانونی از نظر اداره نظام وظیفه ، طبق مقررات شروع به آموزش نمایند.

تبصره ۴ : از میان حایزین رتبه های اول تا سوم امتحانات دانشنامه تخصصی هر رشته پیشنهاد در هر سال تحصیلی در صورتی که مشمول خدمت وظیفه عمومی باشند با رعایت سایر شرایط مندرج در آینه نامه میتوانند به طور مشروط در آزمون پذیرش اسفند ماه ثبت نام و شرکت نمایند و در صورت قبولی با استفاده از ماده یک قانون نحوه تامین اعضاء هیأت علمی، تا تاریخ ۳۱ شهریور ماه سال بعد از خدمت ترجیح شده، شروع به آموزش نمایند.

۴/۴- هر داوطلب میتواند بدون محدودیت دفعات در آزمون پذیرش فلو شرکت نماید.

۴/۵- نداشتن نقص عضو مؤثر حرفاهاي بر حسب رشته پيش نياز

۴/۶- عدم اشتغال به تحصیل در یکی از رشته های فوق تخصصی پزشکی و دوره های تكميلي تخصصي (فلوشیپ) و Phd

تبصره : دارندگان گواهی دوره تكميلي تخصصي، يا کسانیکه دوره مذکور را با موفقیت طی نموده اند و یا قبول شدگان آزمون نهايی فوق تخصصي در یکی از رشته های پزشکی (به استثناء قبول شدگان آزمون نهايی رشته فوق تخصصي بيماريهاي قلب و عروق) مجاز به شرکت در آزمون پذیرش نمی باشند.

ب - شرایط اختصاصی

ماده ۵ : اعضاء هیأت علمی رسمي (قطعی یا آزمایشی) دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و نیز داوطلبانی که قصد ورود به دوره را دارند می بايست هنگام ثبت نام یکی از مدارک مستند ذیل را حسب مورد / با استفاده از شرایط تبصره ۴/۳ بند ۳ ارائه نمایند:

الف) حکم استادیاری رسمي (قطعی یا آزمایشی) و اعلام نیاز دانشگاه محل خدمت
ب) گواهی رتبه برتر در رشته پیش نیاز به تأیید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

ماده ۶ : داوطلبان مشغول خدمت در یکی از وزارت‌خانه‌ها، سازمانها و نهادها در هنگام ثبت نام موظف به ارائه معرفی نامه از سازمانهای ذیربطری مبنی بر موافقت با ماموریت آموزشی خود در صورت قبولی در آزمون پذیرش میباشد.

ج - آزمون پذیرش

ماده ۷ : آزمون پذیرش فلو در مراکز آموزشی دارای مجوز آن رشته از دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی، به صورت غیر متمرکز، توسط دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی در اسفند و یا مهر ماه هر سال برگزار میشود.

تبصره : شیوه آزمون پذیرش (كتبي، شفاهي و يا كتبی شفاهي) توسط گروه آموزشی مربوطه تعیین میگردد. دانشگاهها موظفند شیوه برگزاری آزمون را هنگام ثبت نام اعلام نمایند.

ماده ۸ : هر داوطلب میتواند با توجه به رشته تخصصی پیش نیاز و ظرفیت های تعیین شده، یکی از رشته های تکمیلی تخصصی را انتخاب و در آزمون پذیرش شرکت نماید.

ماده ۹ : نحوه و مدارک لازم جهت ثبت نام در دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور که دارای مجوز آموزشی از دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی در رشته مربوطه میباشدند از طریق وب سایت دانشگاه ها اطلاع رسانی انجام میشود.

ماده ۱۰ : پس از ثبت نام و انتخاب رشته، تغییر رشته به هیچ عنوان مجاز نمیباشد.

ماده ۱۱ : دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی برگزار کننده آزمون موظفند پس از اتمام تاریخ ثبت نام، مدارک داوطلبان آزمون اسفند ماه را حداکثر تا سی ام دی ماه و داوطلبان آزمون مهر ماه را حداکثر تا سی ام مرداد ماه برای بررسی به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی ارسال نمایند.

۱۱/۱ در آزمون پذیرش ، در شرایط یکسان، اولویت پذیرش با اعضاء هیأت علمی دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور میباشد.

۱۱/۲ - دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی برگزار کننده آزمون موظفند طی مدت دو هفته پس از برگزاری آزمون، اسامی پذیرفته شدگان هر رشته را حداکثر تا ظرفیت از پیش اعلام شده به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی ، اعلام نمایند. دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی اسامی پذیرفته شدگان مشمول خدمات قانونی را برای ترجیح، به معاونت درمان، دانشگاه یا سازمان محل خدمت اعلام میکند.

بخش سوم : دوره آموزشی

الف - ثبت نام پذیرفته شدگان

ماده ۱۲ : دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظفند نسبت به ثبت نام پذیرفته شدگان آزمون مهر ماه در نیمه دوم دی ماه همان سال و پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه در نیمه اول شهریور ماه سال بعد اقدام نمایند.

۱۲/۱ :

الف) دانشگاههای محل تحصیل موظفند نسبت به جایگزینی پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه که در موعد مقرر ثبت نام ننموده و یا در فاصله اول مهر ماه تا ۵ آبان ماه سال تحصیلی شروع دوره انصراف دهنده، حداکثر تا تاریخ ۱۵ آبان ماه سال تحصیلی مربوطه اقدام

نمایند.

ب) دانشگاههای محل تحصیل موظفند نسبت به جایگزینی پذیرفته شدگان آزمون مهر ماه که در موعد مقرر ثبت نام ننموده و یا در فاصله ۱۵ بهمن تا ۲۰ اسفند ماه سال تحصیلی شروع دوره انصراف دهنده، حداقل تا پایان اسفند ماه سال تحصیلی مربوطه اقدام نمایند.

۱۲/۲ - کسانی که در مرکز آموزشی، بهداشتی و درمانی مسؤولیت اداری و اجرایی دارند نمیتوانند به طور همزمان به تحصیل در رشته تکمیلیت خصصی بپردازند.

ب - تعهدات

ماده ۱۳ : مستخدمین رسمی دانشگاههای علوم پزشکی ملزم به سپردن تعهد محضري به میزان دو برابر مدت آموزش به محل استخدام میباشند و دانشگاه محل استخدام موظف به پرداخت ۵۰٪ کلیه هزینه های تحصیلی برابر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه محل تحصیل میباشد.

۱۳/۱ : شاغلین مشمول ماده ۶ این آیین نامه ملزم به سپردن تعهد به محل استخدام خود هستند و سازمان مربوطه موظف به پرداخت کلیه هزینه های تحصیلی، برابر ضوابط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه محل تحصیل میباشد.

۱۳/۲ : مقاضیانی که با استفاده از تبصره ۳ یا ۴ بند ۳/۴ این آیین نامه در دوره های تحصیلات تکمیلی تخصصی پذیرفته میشوند موظف به سپردن تعهد به میزان دو برابر مدت آموزش به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی میباشند.

۱۳/۳ - اخذ تعهد از پذیرفته شدگان به نحوی است که در صورت اضافه شدن به تعهدات قبلی در مجموع از ۱۰ سال تجاوز ننماید .

۱۳/۴ - داوطلبان آزاد با پرداخت شهریه و کلیه هزینه های تحصیلی برابر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه محل تحصیل در دوره های تکمیلی تخصصی به تحصیل میپردازند.

ج - شروع دوره

ماده ۱۴ : پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه از اول مهر ماه سال تحصیلی بعد و پذیرفته شدگان آزمون مهر ماه از ۱۵ بهمن ماه همان سال تحصیلی موظفند پس از ثبت نام دوره آموزشی را شروع نمایند.

تبصره ۱ : عدم ثبت نام پذیرفته شدگان در موعد مقرر، یا عدم شروع دوره ثبت نام شدگان به دلایل غیر موجه برای پذیرفته شدگان آزمون اسفندماه حداقل تا آخر مهر ماه سال بعد و برای پذیرفته شدگان آزمون مهر ماه حداقل تا آخر بهمن ماه همان سال تحصیلی به منزله انصراف قطعی تلقی میشود.

تبصره ۲ : مهلت شروع به آموزش افراد جایگزین در مورد پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه حداقل تا ۳۰ آبان ماه سال تحصیلی بعد و در مورد پذیرفته شدگان آزمون مهر ماه حداقل تا ۱۵ فروردین ماه همان سال تحصیلی میباشد.

د - آموزش دوره

ماده ۱۵ : آموزش دوره برنایی برنامه و محتوای آموزشی هر رشته که توسط هیأت متحنne رشته پیش نیاز پیشنهاد میگردد و پس از تصویب شورای آموزش پزشکی و تخصصی قابل اجرا است.

- ۱۵/۱ - طول دوره رشته های تکمیلی تخصصی ۱۲ تا ۱۸ ماه کامل است که توسط شورای آموزش پزشکی و تخصصی تعیین میشود .
تبصره : گروه آموزشی مجاز است بر اساس توانایی های علمی و عملی فلو در رابطه با تمدید دوره آموزشی وی تصسیم گیری نماید.
- ۱۵/۲ - فلو موظف است وظایف آموزشی ، پژوهشی و درمانی اعم از آموزش دوره های پایین تر، برگزاری کلاسهای نظری، کارآموزی های بیمارستانی و درمانگاهی و کشیک را مطابق برنامه گروه آموزشی مربوطه انجام دهد.
- ۱۵/۳ - خدمت فلو به طور تمام وقت (حداقل از ساعت ۸ صبح لغایت) و بر اساس برنامه گروه آموزشی میباشد و در طول دوره آموزش حق هیچگونه اشتغال خارج از برنامه گروه آموزشی مربوطه از جمله طبابت در مطب را ندارد.
- تبصره : اشتغال فلو در رشته مربوطه در کلینیک ویژه، به شرط موافقت بخش آموزش دهنده حداکثر دو روز در هفته بلامانع است و پرداخت حق الزحمه این گروه از فلوها برابر مقررات کلینیک ویژه میباشد.
- ۱۵/۴ - فلوهایی که بامأموریت آموزشی به دوره های تکمیلی تخصصی وارد میشوند مشمول کلیه مقررات و ضوابط دوره آموزشی مربوطه میباشند.

ه - مرخصیها

- ماده ۱۶ : هر فلو میتواند از مرخصیهای سالیانه، استعلامی و زایمان بر حسب مورد استفاده نماید.
- ۱۶/۱ - هر فلو میتواند با رعایت مقررات، به ازای هرسال تحصیلی حداقل ۱۵ روز از مرخصی سالیانه استفاده نماید . مدت مذکور جزء دوره آموزش محسوب میگردد.
- ۱۶/۲ - هر فلو میتواند با ارائه گواهی پزشکی تأیید شده از سوی شورای پزشکی دانشگاه محل تحصیل از مرخصی استعلامی استفاده نماید.
- تبصره : در صورتی که مدت مرخصی استعلامی فلو از سه ماه تجاوز کند، ادامه دوره منوط به تأیید گروه آموزشی مربوطه خواهد بود و بنایه درخواست دانشگاه دبیرخانه میتواند نسبت به معرفی فرد جایگزین اقدام نماید.
- ۱۶/۳ - استفاده فلوهای خانم از چهار ماه مرخصی زایمان برابر یک بار در طول دوره بلامانع میباشد
- ۱۶/۴ - مدت زمان مرخصیهای استعلامی و زایمان جزء دوره آموزش محسوب نشده و به طول دوره افزوده میشود .
- و - تغییر رشته، انتقال و میهمانی

- ماده ۱۷ : پذیرفته شدگان مجاز به تغییر رشته نمیباشند.
- ماده ۱۸ : انتقال پذیرفته شدگان جز در موارد ذیل ممنوع است:

- (الف) در صورت لغو صلاحیت بخش آموزش دهنده دوره تکمیلی تخصصی برابر آیین نامه ارزشیابی بخشها، انتقال فلوهای تکمیلی تخصصی پذیرفته شده به سایر بخشها مورد تأیید، با نظر هیأت متحننه رشته پیشناز و موافقت دانشگاه مقصد بلامانع است.
- (ب) در صورتیکه برابر آیین نامه ارزشیابی بخشها صلاحیت بخش آموزشی تکمیلی تخصصی به صورت موقت لغو گردد انتقال فلوهای

پذیرفته شده تا احرار مجدد صلاحیت آموزشی، به سایر بخش‌های مورد تأیید، با نظر هیأت متحنن رشته پیش‌نیاز موافق دانشگاه‌های مقصد بلامانع است.

۱۹ : میهمان شدن در دوره‌های تکمیلی تخصصی منوع میباشد.

ز - ترك تحصيل و انصراف

۲۰ : ترك تحصيل يا انصراف در طول دوره موجب انفال از آموزش در آن دوره میشود.

۲۰/۱ - عدم مراجعه پذیرفته شدگان برای ثبت نام در موعد مقرر به منزله انصراف قطعی تلقی میشود

۲۰/۲ - در صورت ترك تحصيل و يا انصراف از آموزش ، چنانچه مدت انفال بيش از يك ماه نباشد مبنواند با موافق گروه آموزشی مربوطه به تحصيل باز گردد و در صورت انفال بيش از يك ماه حق ادامه تحصيل در دوره مربوطه را نداشته و مطابق مقررات با وي رفتار مي شود.

تبصره: در مورد پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه اعلام انصراف تا پنجم آبان ماه سال تحصيلي شروع دوره و در مورد پذیرفته شدگان آزمون مهرماه اعلام انصراف تا بیستم اسفند ماه سال تحصيلي شروع دوره انصراف قطعی تلقی شده و بازگشت به تحصيل در آن دوره مجاز نمیباشد.

۲۰/۳ - فلوهایی که ضمن تحصیل متقاضی انصراف می باشند باید درخواست انصراف خود را برای اخذ موافق دانشگاه محل تحصیل ارائه نمایند.

۲۰/۴ - دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظفند در صورت موافق، مراتب انصراف را حداقل ظرف مدت دو هفته به مراجع ذیربط اعلام نمایند.

۲۰/۵ - پرونده پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه که پس از پنجم آبان ماه سال تحصيلي شروع دوره و پذیرفته شدگان آزمون مهر ماه که پس از ۲۰ اسفند ماه سال تحصيلي شروع دوره حکم فلوشیپی آنان لغو میشود به دفتر حقوقی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ارسال میگردد تا براساس تعهد سپرده شده و مقررات موجود با آنها رفتار شود.

بخش چهارم: امور رفاهی

۲۱ : کمک هزینه تحصيلي فلوهایی که دارای تعهد خدمت به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی میباشد معادل ۸۰٪ حقوق و فرق العاده شغل استادیار پایه يك و ۵۰٪ مزایای طرح تمام وقتی از محل درآمدهای اختصاصی با تصویب هیئت امناء دانشگاه/دانشکده میباشد. میزان عدی و افزایش سنواتی کمک هزینه تحصيلي فلوهای دوره تکمیلی تخصصی معادل استادیاران پایه يك میباشد.

۲۱/۱ - فلوها در مدت مرخصی استحقاقی و زایمان از کمک هزینه تحصيلي برخوردار میباشند.

۲۱/۲ - در مدت مرخصی استعلامی بيش از سه ماه، به فلوها کمک هزینه تحصيلي تعلق نمیگیرد .

۲۱/۳ - به فلوهایی که با مأموریت آموزشی در دورهای تکمیلی تخصصی شرک میکنند کمک هزینه تحصيلي تعلق نمیگیرد و حقوق و مزایای آنان توسط محل استخدام و بر اساس مقررات مربوطه پرداخت می شود.

۲۱/۴ - به فلوهای آزاد (مشمول بند ۴) کمک هزینه تحصيلي تعلق نمیگیرد

۲۱/۴ - فلوهایی که تمایل داشته باشند از مزایای بیمه خدمات درمانی بصورت خویش فرما استفاده نمایند، میتوانند با پرداخت ۵۰٪ حق سرانه از این امتیاز برخوردار شوند.

بخش پنجم : پایان دوره و صدور گواهی

ماده ۲۲ : شرایط اتمام دوره

الف) تکمیل دوره آموزشی براساس برنامه آموزشی مصوب هر رشته

ب) اعلام موفقیت در اتمام دوره آموزشی توسط بخش آموزشده

۲۲/۱ - دانشگاه محل آموزش موظف است ظرف مدت دو هفته پس از پایان دوره، مراتب موفقیت فلو را به مراکز ذیربطری اعلام نماید

۲۲/۲ - دبیرخانه شورای آموزش پژوهشی و تخصصی هیچ گونه مدرک یا گواهی قبل از موفقیت در اتمام دوره برای فلوهای دوره تکمیلی تخصصی صادر نمینماید.

۲۲/۳ - دانشگاههای محل آموزش موظفند مراتب اتمام دوره را پس از موفقیت در گذراندن دوره آموزش و ارائه تسویه حساب قطعی به دبیرخانه شورای آموزش پژوهشی و تخصصی اعلام نمایند.

۲۲/۴ - گواهی دوره تکمیلی تخصصی پس از موفقیت در گذراندن دوره و اعلام فراغت از تحصیل، با امضاء مشترک رئیس دانشگاه محل آموزش و دبیر شورای آموزش پژوهشی و تخصصی صادر میشود.

ماده ۲۳ : در موارد ابهام این آیین نامه، رفع ابهام به عهده شورای دبیران رشته های پیش نیاز خواهد بود.